

Informerende nota aan de gemeenteraad

Onderwerp: Rapport 'Verantwoord Vooruit' van Andersson Elffers Felix (AEF).	
Vergadering d.d.: 15 mei 2025 (cie. S&B)	Agendapunt:
Portefeuillehouder: B. Engberts	
Behandelend team: Samenleving	Kenmerk: 291893

Onderwerp

Het rapport 'Verantwoord Vooruit' van Andersson Elffers Felix (AEF) over de Inclusief Groep.

Aanleiding en achtergrond

De Inclusief Groep (IG) is een geïntegreerd werk- en leerbedrijf. Zeven gemeenten zijn aandeelhouder van de IG: Oldebroek, Elburg, Nunspeet, Harderwijk, Ermelo, Putten en Nijkerk. De gemeente Zeewolde is geen aandeelhouder, maar is net als de andere gemeenten wel opdrachtgever. Omdat uit de meerjarenbegroting van de IG is gebleken dat de huidige businesscase niet toekomstbestendig is, is in begin 2024 een toekomstverkenning uitgevoerd waarin 4 scenario's zijn uitgewerkt. De gemeenten hebben gekozen om scenario 3A verder uit te werken. Binnen dit scenario worden ook de functionaliteiten aangeboden waar de gemeente Oldebroek gebruik van maakt en van gebruik wil blijven maken, namelijk voor de doelgroep WSW en Beschut Werk (scenario 1B).

Op 13 november 2024 is aan AEF de opdracht gegeven om te kijken hoe het negatieve bedrijfsresultaat binnen het gekozen scenario op een duurzame manier zoveel mogelijk beperkt kan gaan worden. Verder is er gekeken naar de gevolgen voor de governance en de dimensies van opting-out. In de aandeelhoudersvergadering (AvA) van de IG op 2 april 2025 is het rapport 'Verantwoord Vooruit' opgeleverd, zie bijlage.

In deze AvA hebben de gemeenten Oldebroek, Nijkerk en Elburg aangegeven een voornemen tot uittreding te hebben en dit verder gezamenlijk uit te werken en te komen met een bod. Hierover bent u geïnformeerd op 27 maart 2025.

Boodschappen

Vijf knoppen voor een beter bedrijfsresultaat

Het proces om tot verbetering van het bedrijfsresultaat te komen bestaat uit twee stappen. Allereerst zijn in januari 2025 de knoppen gedefinieerd waaraan gedraaid kan worden. Uit de analyse zijn vijf relevante knoppen naar voren gekomen:

1. Optimalisatie in de bedrijfsvoering van IG
2. Kaartenbakexpertise van IG gebruiken
3. Loonwaarde Nieuw Beschut Werk (NBW) op 30% stellen
4. DU impuls gelden en infrastructurele opslag inzetten waar het vooral voor bestemd is
5. Reële begeleidingsvergoeding voor P-wetters hanteren.

Knop 2 is niet uitgewerkt voor de gemeente Oldebroek omdat de doelgroep waarvoor de dienstverlening wordt voortgezet al volledig in beeld is (WSW en NBW). Inwoners met deze indicatie zijn daarnaast allemaal in dienst, of aangemeld bij de IG.

Er is nog geen besluit genomen welke knoppen daadwerkelijk worden ingezet.

Het rapport geeft de mogelijkheden en de effecten van de knoppen weer. Een besluit over welke knoppen definitief worden ingezet moet nog worden genomen. Bij het invoeren van knop 3 moet nog uitgezocht worden of dit juridisch haalbaar is. Deze vraag is meermaals gesteld maar in het rapport niet beantwoord. Naast het juridische aspect speelt hierbij ook het sociaal wenselijk aspect een rol.

De analyse laat zien dat een positief resultaat bij de Inclusief Groep mogelijk is.

Het bedrijfsresultaat zal na implementatie van de knoppen naar verwachting tot een licht positief bedrijfsresultaat leiden. Het positieve bedrijfsresultaat leidt tot een bescheiden marge tussen de 0 en 1,6%. Dit geeft aandeelhouders een dunne marge om eventuele tegenvallers op te vangen.

Het bedrijfsresultaat kent vanaf 2029 een verslechtering.

Het positieve resultaat verdamppt in 2029 als gevolg van de aanname dat de loonwaarde 30% vanaf 2029 niet meer ingezet kan worden. Daarnaast is er rekening gehouden met een verlaging van de jaarlijkse indexatie van de SW-gelden in 2029 en verder. Door de verandering in de doelgroep is er jaarlijks verlies van de netto toegevoegde waarde. De bedrijfskundige wendbaarheid om dit te kunnen compenseren is meegenomen in de begroting tot en met 2028. Vanaf 2029 is dit niet meer meegenomen en hierdoor valt het bedrijfsresultaat lager uit.

De uitwerking van de governance voldoet niet aan de wensen.

De tweede stap in het proces is de vraag aan AEF wat dit betekent voor de governance. Er is geen uitwerking gekomen van welke governance voor de totale Inclusief Groep nu het best passend is voor nu en in de toekomst. Deze vraag is onbeantwoord gebleven. AEF heeft de vraag uitgewerkt hoe de aandeelhouders zich tot elkaar wensen te verhouden en over de vraag in hoeverre gemeenten aandeelhouder (en afnemer) van Inclusief Groep willen zijn. Volgens AEF is er 1 optie passend. Een aantal gemeenten die aan scenario 3A geen inhoud wensen te geven, stappen uit als aandeelhouder en continueren de dienstverlening via een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). De gemeente Oldebroek heeft na collegebesluit het voornemen uitgesproken om uit te treden als aandeelhouder. Wij hebben u daarover geïnformeerd.

Het procesvoorstel zoals omschreven in het rapport wordt niet gevolgd.

In het rapport "Verantwoord vooruit" wordt een advies gegeven om het onderhandelingsproces tot een bevredigend einde te brengen. Met dit voorstel wordt niet ingestemd. Zoals al eerder aangeven in de informerende nota van 27 maart 2025, is er besloten om aanvullend onderzoek te doen naar de consequenties van uittreden als aandeelhouder (statutair) van de Inclusief Groep, waarbij ook juridisch juiste waardebepaling van de aandelen zal plaats vinden. Dit onderzoek zal uitgevoerd worden in samenwerking met de gemeenten Nijkerk en Elburg. In dit onderzoek wordt ook de op te stellen dienstverleningsovereenkomst meegenomen. Zodat er goede afspraken worden gemaakt voor de diensten die wij willen blijven afnemen bij de Inclusief Groep.

De planning omtrent het onderzoek naar uittreden als aandeelhouder van de Inclusief Groep.

Het tweede kwartaal van 2025 staat in het teken van de opdrachtformulering en gunning van de opdracht. Tevens wordt de opdracht eind van het tweede kwartaal afgerond. Het derde kwartaal staat in het teken van de aanbiedingsfase en onderhandelingsfase. Dit zal uiteindelijk leiden tot een onderhandelingsakkoord.

Rol van de gemeenteraad in dit proces.

In de informerende nota van 27 maart 2025 is gecommuniceerd dat het definitieve besluit tot uittreden een bevoegdheid is van de gemeenteraad. Dit is echter niet juist. De bevoegdheid om over te gaan tot beëindiging van een gemeentelijke deelneming berust namelijk bij het college van burgemeester en wethouders. Naast inhoudelijke overwegingen spelen hierbij ook zakelijke overwegingen. De voorhangprocedure van artikel 160 lid 2 Gemeentewet hoeft hierbij niet gevolgd te worden. Uitgangspunt is dat de gemeenteraad wel voldoende wordt meegenomen in dit proces. Dat doet ook recht aan de kaderstellende taak van de gemeenteraad. De gemeenten Nijkerk, Elburg en Oldebroek gaan in overleg met de griffiers om te bepalen hoe de gemeenteraad het beste in positie gebracht kan worden.

Bijlage(n)

BW20250422 Rapport 'Verantwoord Vooruit' van AEF.

Oldebroek, 22 april 2025.

Burgemeester en wethouders van Oldebroek,

, secretaris P.H. Lensselink,

, burgemeester T.H. Haseloop-Amsing.